

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 124.

Tredie Session.

42de Møde.

Løvedagen den 13de December.

(Fortf.)

Tscherning (fortsat): Jeg klager aldeles ikke derover, jeg gjør slet ingen Indvending imod, at man lader dem, der overtage Gaardene som Selveiendom, komme til at betale mere, end de hidtil have betalt, naar de vælge at tage denne Selveiendom, som, selv om den bliver sat endeel høiere end de Afgifter, hvorunder de hidtil have levet, dog vil blive taget af dem, naar de see, at Formaålet er, at de Midler, de komme til at udrede mere, komme dem tilgode; men jeg mener, at hvad de komme til at udrede mere end Capitaliseringen, og en rundelt Capitalisering af de Afgifter, hvorfor de hidtil have sidet, bør høre Bøndergodset til, det bør blive ved Bøndergodset som en Stiftelse til Forsørgelse af Bøndefamilierne. Det, troer jeg, er den egentlige Udviklingsvei, man bør gaae, naar man vil nærme sig Testators Ønske; saa har man fyldestgjort begge Krav, og man har fyldestgjort hans Hovedkrav, det at give aarlig Pension til et vist Antal Personer i en vis Stilling paa en fuldstændig Maade, naar man lader denne Forsørgelsescapital, som saaledes bliver ved Godset, og hvis Hovedformaal skal være at hjælpe til Bøndebefolkningens Forsørgelse, have den subsidiaire Bestemmelse at skulle støtte Hovedcapitalen, hvis det nogenstunde skulde vise sig, at der ikke var Tilstrækkeligt til at fuldbyrde Testators Hovedformaal, Forsørgelsen af disse visse Personer. Jeg troer, at naar man indrettede Sagen paa en saadan Maade, saa vilde man nærmest komme til at fyldestgjøre Testamentet. Vil man nu spørge mig, hvorfor jeg ikke har bragt dette frem som et Endringsforslag, saa svarer jeg dertil, at

Enhver vist vil billige, at et Endringsforslag af denne Natur, naar det ikke kan komme frem ved Udvalgets Erkjendelse, efter en Forhandling derom i Thinget, vil blive af en for omfattende Natur, til at man kunde haabe at faae det sat igjennem; jeg har ventet, indtil jeg saae den Modsatning, som i dette Dieblif har udviklet sig mellem den første Forslagsstiller — thi som saadan optræder i dette Dieblif den forrige Cultusminister — og Udvalget. Maaskee kan der ved en Dvereenkomst til 3die Behandling komme et bedre Forslag tilveie end de to for Dieblifket foresiggende.

Cultusministeren: Det er vigtigt, naar man som Følge af forandrede Tidsforhold maa forandre et Testamente, at holde sig saa nær til dette Testamentes Bud som Liden tilstøder. Jeg skal ikke gaae dybere ind paa den Fremstilling, den sidste ærede Taler gav af Testamentet og dets Betydning. Jeg troer at Sorø Akademi har en vel begrundet Ret, fordi det har betalt større Gjeld, og sat mere paa hele Godset, end det oprindeligen var værd, og senere indbragte Akademiet i aarlig Indtægt, og at Godsets Bønder ikke have Føie til at forlange, at der skal afgives til en saadan almindelig Forsørgelse for Bøndefamilier paa Godset en Deel af denne omtalte Indfæstning (Tscherning: Det har jeg ikke sagt). Derimod vil jeg erkjende, at der er en særlig Opfordring til, at Sønerne holdes ved Gaardene, og at man maa være yderst varsom med at foreskrive Forholdsregler, som kunde fjerne navnlig Sønerne af de nærværende Fæstere fra Gaardene. Saadanne Forholdsregler ligge nu ikke i Bedligeholdelsen af den nærværende Afgift, som nu er svaret i en lang Række Aar med de indrømmede Moderationer, men jeg skal ikke nægte, at jeg maa give Udvalget Medhold